

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені Ігоря Сікорського»

ФАКУЛЬТЕТ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ

Кафедра системного програмування та спеціалізованих комп'ютерних систем

Лабораторна робота №3

з дисципліни Бази даних і засоби управління

на тему: "Засоби оптимізації роботи СУБД PostgreSQL"

Виконав:

студент III курсу

групи КВ-91

Селетков В. Р.

Перевірив:

Павловський В. І.

Постановка задачі

Метою роботи ϵ здобуття практичних навичок використання засобів оптимізації СУБД PostgreSQL.

Завдання роботи полягає у наступному:

- 1. Перетворити модуль "Модель" з шаблону MVC лабораторної роботи №2 у вигляд об'єктно-реляційної проекції (ORM).
 - 2. Створити та проаналізувати різні типи індексів у PostgreSQL.
 - 3. Розробити тригер бази даних PostgreSQL.
- 4. Навести приклади та проаналізувати рівні ізоляції транзакцій у PostgreSQL.

№ варіанта	Види індексів	Умови для тригера
18	BTree, GIN	after update, insert

Посилання на репозиторій у GitHub з вихідним кодом програми та прикладеним звітом: https://github.com/vladsel/database

Відомості про предметну галузь з лабораторної роботи №1

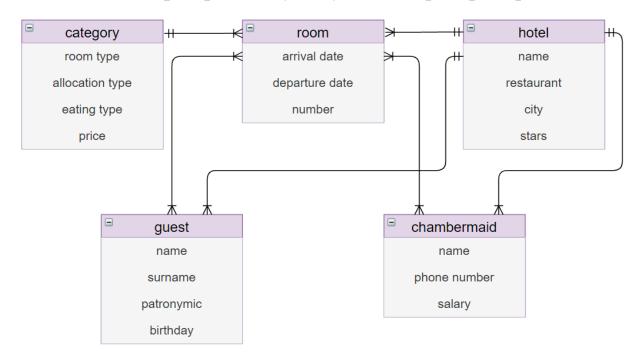

Рисунок 1 - ER-діаграма побудована за нотацією "Пташиної лапки (Crow's foot)", задана ER-діаграма була побудована у додатку draw.io

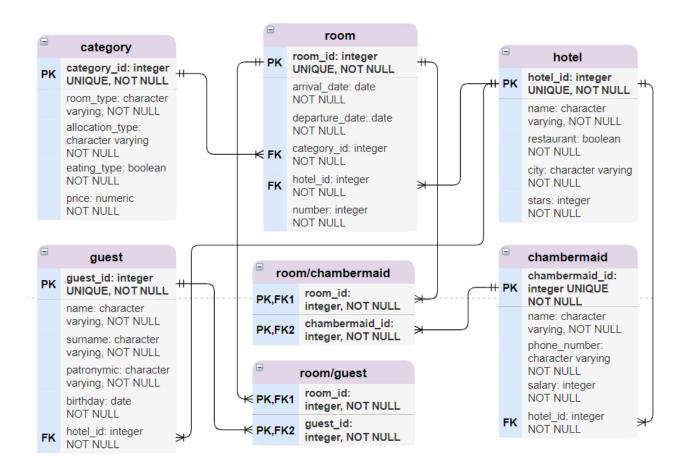

Рисунок 2 - Схема бази даних, побудовано у додатку draw.io

Таблиця 1 - Опис структури БД.

Відношення	Атрибут	Тип атрибуту
hotel – містить дані про готель	hotel_id — унікальний ідентифікатор name — назва готелю restaurant — наявність ресторану city — місто stars — кількість зірок	integer (числовий) character varying (рядок) boolean (булевий) character varying (рядок) integer (числовий)
саtegory – містить дані про категорію номеру у готелі	category_id — унікальний ідентифікатор room_type — тип номеру allocation_type — тип розселення в номері eating_type — наявність харчування price — ціна	integer (числовий) character varying (рядок) character varying (рядок) boolean (булевий) numeric (фіксований)
guest – містить дані про постояльців готелю	guest_id — унікальний ідентифікатор name — ім'я surname — прізвище patronymic — по батькові birthday — день народження hotel_id — ідентифікатор готелю	integer (числовий) character varying (рядок) character varying (рядок) character varying (рядок) date (дата) integer (числовий)
room – містить дані щодо номеру	room_id - унікальний ідентифікатор arrival_date — дата заселення departure_date — дата виселення category_id — ідентифікатор категорії hotel_id — ідентифікатор готелю number — номер кімнати	integer (числовий) date (дата) date (дата) integer (числовий) integer (числовий) integer (числовий)
chambermaid — містить дані про покоївок готелю	chambermaid_id — унікальний ідентифікатор name — ім'я phone — номер телефону salary — заробітня плата hotel_id — ідентифікатор готелю	integer (числовий) character varying (рядок) character varying (рядок) integer (числовий) integer (числовий)
room/ chambermaid - відношення покоївок до кімнат	room_id— ідентифікатор номера chambermaid_id — ідентифікатор покоївки	integer (числовий) integer (числовий)

room/guest -
відношення
постояльців до
кімнат

room_id- ідентифікатор номера chambermaid_id – ідентифікатор постояльня

integer (числовий) integer (числовий)

У Обраній базі даних «Готель» можна виділити наступні таблиці: загальні відомості про готель (hotel), тип заданого номера (room), категорія номера (category), загальні відомості про постояльця (guest), інформація про покоївку (chambermaid), відношення покоївок до кімнат (room/chambermaid), відношення постояльців до кімнат (room/guest).

Стовпці заданих таблиць:

- 1. hotel: hotel_id, name, restaurant, city, stars.
- 2. room: room_id, arrival date, departure date, category_id, hotel_id, number.
- 3. category: category_id, room type, allocation type, eating type, price.
- 4. guest: guest_id, name, surname, patronymic, birthday, hotel_id.
- 5. chambermaid_id, name, phone number, salary, hotel_id.

Завдання №1

Класи ORM у реалізованому модулі Model

```
class Category(base):
    __tablename__ = 'category'
    category_id = Column(Integer, primary_key=True, nullable=False)
    room type = Column(String(30), nullable=False)
    allocation type = Column(String(30), nullable=False)
    eating type = Column(Boolean, nullable=False)
    def init (self, room type, allocation type, eating type,
category id=-1):
        self.room type = room type
        self.allocation type = allocation type
        self.eating_type = eating_type
        if category id != -1:
            self.category id = category id
    def repr (self):
        return "{:^12}{:^15}{:^20}{:^15}".format(self.category_id,
self.room type, self.allocation type, self.eating type)
    def __str__(self):
       return
f"{'category_id':^12}{'room_type':^15}{'allocation_type':^20}{'eating_
type':^15}"
        # return f"""category id = {self.category id}, room type =
{self.room_type}, """ \
                 f"""allocation_type = {self.allocation_type},
eating type = {self.eating type}"""
class Hotel(base):
    tablename__ = 'hotel'
    hotel id = Column(Integer, primary key=True, nullable=False)
    name = Column(String(20), nullable=False)
    restaurant = Column(Boolean, nullable=False)
    city = Column(String(25), nullable=False)
    star = Column(Integer, nullable=False)
    def init (self, name, restaurant, city, star, hotel id=-1):
        self.name = name
        self.restaurant = restaurant
        self.city = city
        self.star = star
        if hotel id != -1:
            self.hotel id = hotel id
    def __repr__(self):
```

```
return "{:^10}{:^15}{:^15}{:^5}".format(self.hotel_id,
self.name, self.restaurant, self.city, self.star)
    def __str__(self):
        return
f"{'hotel_id':^10}{'name':^15}{'restaurant':^10}{'city':^15}{'star':^5
       # return f"""hotel id = {self.hotel id}, name = {self.name},
""" \
                f"""restaurant = {self.restaurant}, city =
{self.city}, star = {self.star}"""
class Chambermaid(base):
    tablename = 'chambermaid'
    chambermaid_id = Column(Integer, primary_key=True, nullable=False)
    name = Column(String(100), nullable=False)
    phone_number = Column(String(20), nullable=False)
    salary = Column(Integer, nullable=False)
    hotel id = Column(Integer, ForeignKey('hotel.hotel_id'),
nullable=False)
    def __init__(self, name, phone_number, salary, hotel_id,
chambermaid id=-1):
        self.name = name
        self.phone number = phone_number
        self.salary = salary
        self.hotel id = hotel id
        if chambermaid id != -1:
            self.chambermaid_id = chambermaid_id
    def __repr__(self):
\{:^15\}\{:^15\}\{:^15\}\{:^10\}".format(self.chambermaid_id, self.name,
self.phone number, self.salary, self.hotel id)
    def str (self):
f"{'chambermaid_id':^15}{'name':^15}{'phone_number':^15}{'salary':^8}{
'hotel id':^10}"
       # return f"""chambermaid_id = {self.chambermaid_id}, name =
{self.name}, """ \
                f"""phone number = {self.phone number}, salary =
{self.salary}, hotel_id = {self.hotel_id}"""
class Guest(base):
    __tablename__ = 'guest'
    guest id = Column(Integer, primary key=True, nullable=False)
    name = Column(String(100), nullable=False)
    surname = Column(String(100), nullable=False)
```

```
patronymic = Column(String(100), nullable=False)
    birthday = Column(DATETIME, nullable=False)
    hotel id = Column(Integer, ForeignKey('hotel.hotel id'),
nullable=False)
    def init (self, name, surname, patronymic, birthday, hotel id,
guest id=-1):
        self.name = name
        self.surname = surname
        self.patronymic = patronymic
        self.birthday = birthday
        self.hotel id = hotel id
        if guest id != -1:
            self.guest id = guest id
   def __repr__(self):
       return
"{:^10}{:^15}{:^15}{:^15}\t{}{:^12}".format(self.guest_id, self.name,
self.surname, self.patronymic, self.birthday, self.hotel id)
    def str_(self):
        return
f"{'guest_id':^10}{'name':^15}{'surname':^15}{'patronymic':^15}{'birth
day':^12}{'hotel_id':^10}"
       # return f"""guest id = {self.guest id}, name = {self.name},
surname {self.surname}, "" \
                 f"""patronymic = {self.patronymic}, birthday =
{self.birthday}, hotel_id = {self.hotel id}"""
class Room(base):
    __tablename__ = 'room'
    room id = Column(Integer, primary key=True, nullable=False)
    arrival_date = Column(DATETIME, nullable=False)
    departure date = Column(DATETIME, nullable=False)
    category_id = Column(Integer, ForeignKey('category.category_id'),
nullable=False)
    hotel id = Column(Integer, ForeignKey('hotel.hotel id'),
nullable=False)
    number = Column(Integer, nullable=False)
    price = Column(Float, nullable=False)
    def __init__(self, arrival_date, departure_date, category id,
hotel_id, number, price, room_id=-1):
        self.arrival date = arrival date
        self.departure date = departure date
        self.category_id = category_id
        self.hotel_id = hotel_id
        self.number = number
        self.price = price
        if room id != -1:
```

```
self.room id = room id
    def __repr__(self):
        return "{:^10}\t
{}\t\t{}{:^22}{:^6}{:^8}{:^10}".format(self.room_id,
self.arrival date, self.departure date,
self.category id, self.hotel id, self.number, self.price)
    def __str__(self):
       return
f"{'room_id':^10}{'arrival_date':^18}{'departure_date':^18}{'category_
id':^15}{'hotel id':^10}{'number':^8}{'price':^8}"
        # return f"""room_id = {self.room_id}, arrival date =
{self.arrival date}, departure date {self.departure date}, """ \
                 f"""category_id = {self.category_id}, hotel_id =
{self.hotel_id}, hotel_id = {self.number}, price = {self.price}"""
class RoomChambermaid(base):
    tablename = 'room/chambermaid'
    room id = Column(Integer, ForeignKey('room.room id'),
primary key=True, nullable=False)
    chambermaid_id = Column(Integer,
ForeignKey('chambermaid.chambermaid id'), primary key=True,
nullable=False)
    def __init__(self, room_id, chambermaid_id):
        self.room id = room id
        self.chambermaid id = chambermaid id
    def __repr__(self):
        return "{:^10}{:^18}".format(self.room id,
self.chambermaid id)
    def __str__(self):
        return f"{'room_id':^10}{'chambermaid id':^18}"
        # return f"""room_id = {self.room_id}, chambermaid_id =
{self.chambermaid id}"""
class RoomGuest(base):
    __tablename__ = 'room/guest'
    room_id = Column(Integer, ForeignKey('room.room_id'),
primary key=True, nullable=False)
    guest id = Column(Integer, ForeignKey('guest.guest id'),
primary key=True, nullable=False)
    def init (self, room id, guest id):
        self.room id = room id
        self.guest_id = guest_id
```

```
def __repr__(self):
    return "{:^10}{:^10}".format(self.room_id, self.guest_id)

def __str__(self):
    return f"{'room_id':^10}{'guest_id':^10}"
    # return f"""room_id = {self.room_id}, guest_id = {self.guest_id}"""
```

Запити у вигляді ORM

Продемонструємо вставку, вилучення, редагування даних на прикладі таблиці **guest**.

Початкові вхідні дані:

```
1. INSERT data in table
2. EDIT data in table
3. DELETE data from table
4. PRINT rows
5. GENERATE random data
6. SEARCH data from tables
0. Exit
           Choose an option 1-6 or 0: 4
1. category
2. chambermaid
3. guest
4. hotel
5. room
6. room/chambermaid
7. room/guest
0. menu
Choose the table: 3
Input quantity of rows to print: 10
 quest_id
                                      patronymic birthday
                                                                hotel_id
           name
                           surname
   8
            e5ac7a31d
                        d936fae2244
                                      974c7a82b1bef 1980-09-04
                                                                   1
   9
           93948a951
                        ee83a73cc03
                                      5b37bf6873545 1961-03-15
                                                                   2
   10
            38748db2f
                         eb6eb753f59
                                      b89354ce2ef1c 1965-04-05
                                                                   2
           808f75fc0
                       bbee2914935 dbed5ce97b720 1972-10-21
   11
                                                                   3
   12
           d3fcc917e
                         70f2d89f245 c4ad55fb240fa 1975-12-19
                                                                   3
            f4a51766b
                         b102b9fe3ee cb0ec1b405b2e 1970-08-09
   13
                                                                   2
   14
            683a84c41
                                      669914424bd1f 1969-08-02
                                                                   3
                         2a742052d7b
```

Для перевірки роботи розглянемо запити на видалення даних з даної таблиці **guest**. Спробуємо видалити рядок з **guest_id** = **11**. Нижче наведене виконанная заданих запитів.

```
1. INSERT data in table
2. EDIT data in table
3. DELETE data from table
4. PRINT rows
5. GENERATE random data
6. SEARCH data from tables
0. Exit
            Choose an option 1-6 or 0: 3
1. category
```

- 2. chambermaid
- quest
- 4. hotel
- 5. room
- 6. room/chambermaid
- 7. room/guest
- 0. menu

Choose the table: 3

Enter id of row that you want to DELETE

'p' => print rows

'r' => return to menu

11

The row DELETED successfully

Choose an option 1-6 or 0: 4

- 1. category
- 2. chambermaid
- 3. guest
- 4. hotel
- 5. room
- 6. room/chambermaid
- 7. room/guest
- 0. menu

Choose the table: 3

Input quantity of rows to print: 10

guest_id	name	surname	patronymic	birthday	hotel_id
8	e5ac7a31d	d936fae2244	974c7a82b1bef	1980-09-04	1
9	93948a951	ee83a73cc03	5b37bf6873545	1961-03-15	2
10	38748db2f	eb6eb753f59	b89354ce2ef1c	1965-04-05	2
12	d3fcc917e	70f2d89f245	c4ad55fb240fa	1975-12-19	3
13	f4a51766b	b102b9fe3ee	cb0ec1b405b2e	1970-08-09	2
14	683a84c41	2a742052d7b	669914424bd1f	1969-08-02	3

Для перевірки роботи розглянемо запити на вставку даних до даної таблиці **guest**. Спробуємо додати рядок з деякими даними, даний рядок повинен буде мати **guest_id** = **15**. Нижче наведене виконанная заданих запитів.

```
1. INSERT data in table
2. EDIT data in table
3. DELETE data from table
4. PRINT rows
5. GENERATE random data
6. SEARCH data from tables
0. Exit
           Choose an option 1-6 or 0: 1
1. category
2. chambermaid
3. guest
4. hotel
5. room
6. room/chambermaid
7. room/guest
0. menu
Choose the table: 3
Input data separated by comma
Table: guest. Input: name->text, surname->text, patronymic->text, birthday->date, hotel_id->int
Alex, Patron, Orange, 1980-09-18, 5
Successfully INSERTED data into table:
guest_id name
                          surname
                                        patronymic
                                                      birthday hotel_id
Data INSERTED successfully
1. category
2. chambermaid
3. guest
4. hotel
5. room
6. room/chambermaid
7. room/guest
0. menu
```

Choose the	table: 3				
Input quan	tity of rows to	print: 10			
guest_id	name	surname	patronymic	birthday	hotel_id
8	e5ac7a31d	d936fae2244	974c7a82b1bef	1980-09-04	1
9	93948a951	ee83a73cc03	5b37bf6873545	1961-03-15	2
10	38748db2f	eb6eb753f59	b89354ce2ef1c	1965-04-05	2
11	808f75fc0	bbee2914935	dbed5ce97b720	1972-10-21	3
12	d3fcc917e	70f2d89f245	c4ad55fb240fa	1975-12-19	3
13	f4a51766b	b102b9fe3ee	cb0ec1b405b2e	1970-08-09	2
14	683a84c41	2a742052d7b	669914424bd1f	1969-08-02	3
15	Alex	Patron	Orange	1980-09-18	5

Для перевірки роботи розглянемо запити на редагування даних до даної таблиці **guest**. Спробуємо відредагувати рядок з **guest_id** = **9**. Нижче наведене виконанная заданих запитів.

```
Choose the table: 3
Enter id of row that you want to UPDATE
'p' => print rows
'r' => return to menu
 guest_id
                                                                  hotel_id
              name
                            surname
                                       patronymic
                                                       birthday
                        ee83a73cc03 5b37bf6873545 1961-03-15
   9
            93948a951
                                                                     2
If you don't want to UPDATE column -> write as it was
Input data separated by comma
Table: guest. Input: name->text, surname->text, patronymic->text, birthday->date, hotel_id->int
Raw, was, changeed, 2021-12-27, 8
UPDATED successfully
```

```
1. category
2. chambermaid
3. guest
4. hotel
5. room
6. room/chambermaid
7. room/guest
0. menu
Choose the table: 3
Input quantity of rows to print: 10
 quest_id
              name
                                         patronymic birthday
                             surname
                                                                   hotel_id
                           d936fae2244
    8
             e5ac7a31d
                                        974c7a82b1bef 1980-09-04
                                                                      1
    9
                Raw
                                           changeed
                                                       2021-12-27
                                                                      8
                               was
    10
            38748db2f
                           eb6eb753f59
                                        b89354ce2ef1c 1965-04-05
                                                                       2
    11
            808f75fc0
                          bbee2914935
                                        dbed5ce97b720 1972-10-21
                                                                      3
            d3fcc917e
                          70f2d89f245
                                                                      3
    12
                                        c4ad55fb240fa 1975-12-19
            f4a51766b
    13
                          b102b9fe3ee
                                        cb0ec1b405b2e 1970-08-09
                                                                      2
             683a84c41
                           2a742052d7b
                                        669914424bd1f 1969-08-02
                                                                      3
    14
                                                                       5
    15
               Alex
                             Patron
                                            Orange
                                                       1980-09-18
```

Завдання №2

Для тестування індексів було створено окремі таблиці у базі даних з 100000-200000 записів.

BTree

1. Для початку створимо пусту таблицю з двома текстовими полями, одну з використанням індексів, одну без.

```
create table btree_test(
  elem varchar,
  elem_indexed varchar
);
```

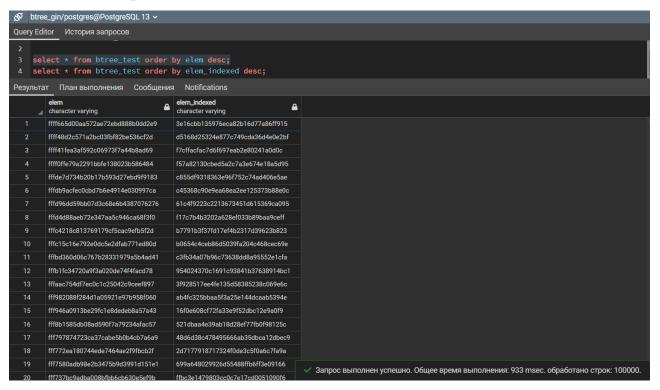
2. Заповнимо обидва стовбця 100000 випадковими даними.

```
INSERT INTO "btree_test" SELECT
md5(random()::text),
md5(random()::text) from (
SELECT * FROM generate series(1,100000) AS id) AS ser;
```

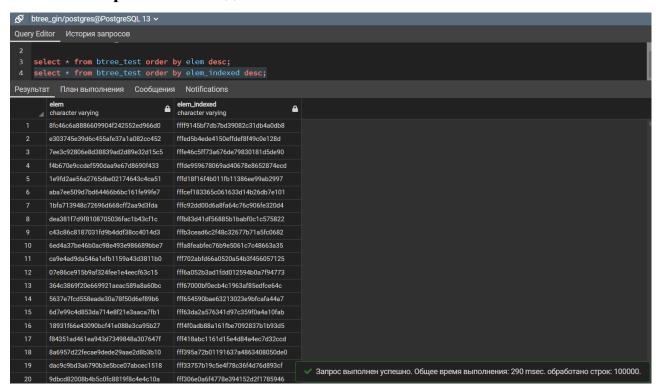
3. Тепер за допомогою SELECT виберемо і відсортуємо всі значення за спаданням і зрівняємо час виконання кожної з команд.

```
CREATE INDEX btree_index ON
btree_test using btree (elem_indexed);
SELECT * FROM btree_test ORDER BY elem desc;
SELECT * FROM btree_test ORDER BY elem_indexed desc;
```

Без використання індексів:

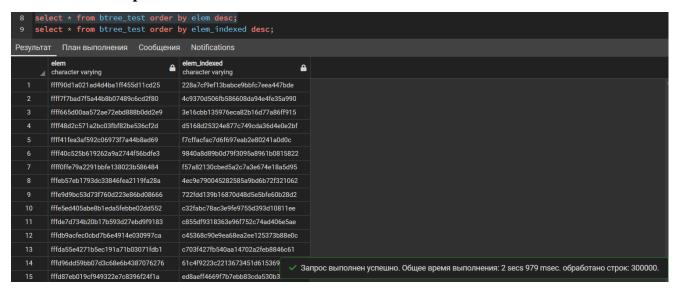
3 використанням індексів:

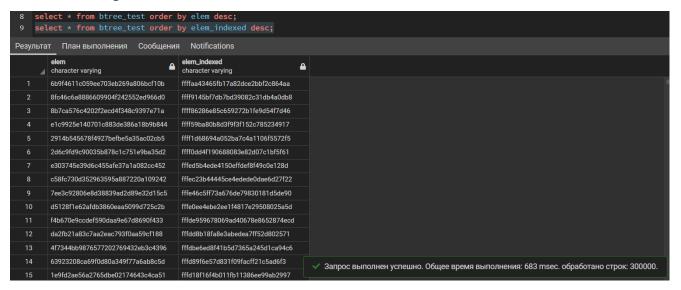
Можна помітити, що навіть при такій кількості даних, різниця в виконанні досить значна.

4. Збільшимо кількість даних на 200000 і зрівняємо знову швидкість виконання сортування.

Без використання індексів:

З використанням індексів:

Результат показує, що використання індексів значно прискорює виконання запиту, а якщо даних дуже багато, то й швидкість більша в значну кількість разів.

GIN

GIN призначений для обробки випадків, коли елементи, що підлягають індексації, є складеними значеннями (наприклад - реченнями), а запити, які обробляються індексом, мають шукати значення елементів, які з'являються в складених елементах (повторювані частини слів або речень). Індекс GIN зберігає набір пар (ключ, список появи ключа), де список появи — це набір ідентифікаторів рядків, у яких міститься ключ. Один і той самий ідентифікатор рядка може знаходитись у кількох списках, оскільки елемент може містити більше одного ключа. Кожне значення ключа зберігається лише один раз, тому індекс GIN дуже швидкий для випадків, коли один і той же ключ з'являється багато разів. Цей індекс може взаємодіяти тільки з полем типу **tsvector**.

```
Створення таблиці БД:
DROP TABLE IF EXISTS "gin test";
CREATE TABLE "gin_test"("id" bigserial PRIMARY KEY,
"string" text, "gin_vector" tsvector);
INSERT INTO "gin_test"("string") SELECT substr(characters,
(random() * length(characters) + 1)::integer, 10) FROM
(VALUES('qwertyuiopasdfghjklzxcvbnmQWERTYUIOPASDFGHJKLZXCVBNM'))
as symbols(characters), generate_series(1, 1000000) as q;
UPDATE "gin_test" set "gin_vector" = to_tsvector("string");
Запити для тестування:
SELECT COUNT(*) FROM "gin_test" WHERE "id" % 2 = 0;
SELECT COUNT(*) FROM "gin test" WHERE ("gin_vector"
@@ to tsquery('bnm'));
SELECT SUM("id") FROM "gin_test" WHERE ("gin_vector"
@@ to_tsquery('QWERTYUIOP')) OR ("gin_vector" @@ to_tsquery('bnm'));
SELECT MIN("id"), MAX("id") FROM "gin test" WHERE
("gin vector" @@ to tsquery('bnm')) GROUP BY "id" % 2;
Створення індексу:
DROP INDEX IF EXISTS "gin index";
CREATE INDEX "gin_index" ON "gin_test" USING gin("gin_vector");
```

Результати і час виконання на скріншотах:

Без використання індексів:

```
Секундомер включён.
postgres=# DROP INDEX IF EXISTS "gin_index";
ПОВІДОМЛЕННЯ: індекс "gin_index" не існує, пропускається
DROP TNDEX
Время: 1,634 мс
postgres=# SELECT COUNT(*) FROM "gin_test" WHERE "id" % 2 = 0;
500000
(1 строка)
Время: 203,518 мс
postgres=# SELECT COUNT(*) FROM "gin_test" WHERE ("gin_vector" @@ to_tsquery('bnm'));
19142
(1 строка)
Время: 474,229 мс
.
postgres=# SELECT SUM("id") FROM "gin_test" WHERE ("gin_vector" @@ to_tsquery('QWERTYUIOP')) OR ("gin_vector" @@ to_tsquery('bnm'));
23943769938
(1 строка)
Время: 1188,034 мс (00:01,188)
 ostgres=# SELECT MIN("id"), MAX("id") FROM "gin_test" WHERE ("gin_vector" @@ to_tsquery('bnm')) GROUP BY "id" % 2;
100 | 999994
45 | 999937
(2 строки)
Время: 1120,586 мс (00:01,121)
```

3 використанням індексів:

```
ostgres=# CREATE INDEX "gin_index" ON "gin_test" USING gin("gin_vector");
CREATE INDEX
Bpems: 355,983 mc
postgres=# SELECT COUNT(*) FROM "gin_test" WHERE "id" % 2 = 0;
count
(1 строка)
Время: 156,321 мс
postgres=#_SELECT COUNT(*) FROM "gin_test" WHERE ("gin_vector" @@ to_tsquery('bnm'));
count
19142
(1 строка)
Время: 25,425 мс
postgres=# SELECT SUM("id") FROM "gin_test" WHERE ("gin_vector" @@ to_tsquery('QWERTYUIOP')) OR ("gin_vector" @@ to_tsquery('bnm'));
23943769938
(1 строка)
Время: 243,217 мс
postgres=# SELECT MIN("id"), MAX("id") FROM "gin_test" WHERE ("gin_vector" @@ to_tsquery('bnm')) GROUP BY "id" % 2;
45 | 999937
100 | 999994
(2 строки)
Время: 13,533 мс
```

З отриманих результатів бачимо, що в усіх заданих випадках пошук з індексацією відбувається значно швидше, ніж пошук без індексації (окрім першого, оскільки на перший запит дана індексація не впливає). Це відбувається завдяки головній особливості індексування GIN: кожне значення шуканого ключа зберігається один раз і запит іде не по всій таблиці, а лише по тим даним, що містяться у списку появи цього ключа. Для даних типу питегіс даний тип індексування використовувати недоцільно і неможливо.

Завдання №3

```
Для тестування тригера було створено дві таблиці:
DROP TABLE IF EXISTS "trigger_test";
CREATE TABLE "trigger test"(
     "trigger testID" bigserial PRIMARY KEY, "trigger_testName" text);
DROP TABLE IF EXISTS "trigger_test_log";
CREATE TABLE "trigger_test_log"(
     "id" bigserial PRIMARY KEY, "trigger test log ID" bigint,
     "trigger_test_log_name" text);
Початкові дані у таблицях:
INSERT INTO "trigger test"("trigger testName") VALUES
('trigger test1'), ('trigger test2'), ('trigger test3'),
('trigger_test4'), ('trigger_test5'), ('trigger_test6'),
('trigger_test7'), ('trigger_test8'), ('trigger_test9'),
('trigger test10');
Команди, що ініціюють виконання тригера:
CREATE TRIGGER "before delete update trigger"
BEFORE DELETE OR UPDATE ON "trigger test"
FOR EACH ROW EXECUTE procedure before delete update func();
Текст тригера:
CREATE OR REPLACE FUNCTION before delete update func()
RETURNS TRIGGER as $trigger$ DECLARE
     CURSOR LOG CURSOR FOR SELECT * FROM "trigger test log";
     row_ "trigger_test_log"%ROWTYPE;
BEGIN
  IF old."trigger_testID" % 2 = 0 THEN
    IF old."trigger testID" % 3 = 0 THEN
      RAISE NOTICE 'trigger testID is multiple of 2 and 3';
      FOR row IN CURSOR LOG LOOP
        UPDATE "trigger test log" SET "trigger test log name" = ' ' ||
row ."trigger test log name" || ' log' WHERE "id" = row ."id";
      END LOOP;
      RETURN OLD;
    ELSE
      RAISE NOTICE 'trigger testID is even';
      INSERT INTO "trigger_test_log"
("trigger_test_log_ID","trigger_test_log_name")
VALUES (old."trigger_testID", old."trigger_testName");
     UPDATE "trigger_test_log" SET "trigger_test_log_name" =
trim(BOTH '_log' FROM "trigger_test_log_name");
    RETURN NEW;
```

```
END IF;
ELSE
   RAISE NOTICE 'trigger_testID is odd';
FOR row_ IN CURSOR_LOG LOOP
      UPDATE "trigger_test_log" SET "trigger_test_log_name" = '_' ||
row_."trigger_test_log_name" || '_log' WHERE "id" = row_."id";
   END LOOP;
   RETURN OLD;
END IF;
END;
$trigger$ LANGUAGE plpgsql;
```

Скріншоти зі змінами у таблицях бази даних

Початковий стан

SELECT * FROM "trigger_test";

4	trigger_testID [PK] bigint	trigger_testName text
1	1	trigger_test1
2	2	trigger_test2
3	3	trigger_test3
4	4	trigger_test4
5	5	trigger_test5
6	6	trigger_test6
7	7	trigger_test7
8	8	trigger_test8
9	9	trigger_test9

SELECT * FROM "trigger_test_log";

Після виконання запиту на оновлення

```
UPDATE "trigger_test" SET "trigger_testName" = "trigger_testName" ||
'_log' WHERE "trigger_testID" % 2 = 0;
```

A	trigger_testID [PK] bigint	trigger_testName text
1	1	trigger_test1
2	3	trigger_test3
3	5	trigger_test5
4	7	trigger_test7
5	9	trigger_test9
6	2	trigger_test2_log
7	4	trigger_test4_log
8	6	trigger_test6
9	8	trigger_test8_log

4	id [PK] bigin	trigger_test_log_ID, bigint	trigger_test_log_name_ text
1	1	2	trigger_test2
2	2	4	trigger_test4
3	3	8	trigger_test8

Наочно можемо переконатись, що виконалась та гілка алгоритму тригера, що відповідає за парні рядки (оскільки є умова для парних), а для 6 рядка він також виконався, але пішов іншою (вкладеною) гілкою алгоритму та повернув старий стан (OLD). При запиті на оновлення потрібно повертати новий стан, а при запиті на видалення старий.

Після виконання запиту на видалення

DELETE FROM "trigger_test" WHERE "trigger_testID" % 3 = 0;

4	trigger_testID [PK] bigint	trigger_testName text
1	1	trigger_test1
2	2	trigger_test2
3	4	trigger_test4
4	5	trigger_test5
5	7	trigger_test7
6	8	trigger_test8

Якщо виконувати ці запити окремо одне від одного, то у таблиці trigger_test видаляються кратні трьом рядки, але таблиця trigger_test_log виявляється пустою. Так відбувається тому, що у гілці алгоритму для чисел кратних трьом у trigger_test_log лише модифікуються існуючі записи, але нові не додаються. Оскільки до цього не було виконано оновлення, ця таблиця пуста і модифікувати нема чого

Якщо зробити вищезгадані запити підряд побачимо наступне:

4	trigger_testID [PK] bigint	trigger_testName text
1	1	trigger_test1
2	5	trigger_test5
3	7	trigger_test7
4	2	trigger_test2_log
5	4	trigger_test4_log
6	8	trigger_test8_log

4	id [PK] bigin	trigger_test_log_ID, bigint	trigger_test_log_name text
1	1	2	trigger_test2_log_log_log
2	2	4	trigger_test4_log_log_log
3	3	8	trigger_test8_log_log_log

Бачимо, що записи кратні трьом видалились з trigger_test, а до текстових полів цих записів у кінці додалось "_log". До текстових полів trigger_test_log на початку додались два вимволи "_", а в кінці три "_log". Один "_log" в кінці додався завдяки виконанню запиту update для всіх парних рядків. А інші два "_log" та два символи "_" на початку додались тому, що запит на видалення для записів 3 та 9 виконались за тією самою гілкою алгоритму (кратні трьом), а запит на видалення запису 6 виконався за іншою гілкою (кратність 2 та 3).

Завдання №4

Для цього завдання також створювалась окрема таблиця з деякими початковими даними:

```
DROP TABLE IF EXISTS "transactions";
CREATE TABLE "transactions"(
        "id" bigserial PRIMARY KEY,
        "numeric" bigint,
        "text" text
);

INSERT INTO "transactions"("numeric", "text")
VALUES (111, 'string1'), (222, 'string2'), (333, 'string3');
```

READ COMMITTED

На цьому рівні ізоляції одна транзакція не бачить змін у базі даних, викликаних іншою доки та не завершить своє виконання (командою COMMIT або ROLLBACK).

```
postgres=# START TRANSACTION;
START TRANSACTION
postgres="# SET TRANSACTION ISOLATION LEVEL READ COMMITTED READ WRITE;
SET
postgres="#
postgres="# UPDATE "transactions" SET "numeric" = "numeric" + 1;
UPDATE 3
postgres="# COMMIT;
COMMIT
postgres=# _
```

```
postgres=# START TRANSACTION;
START TRANSACTION
postgres=*# SET TRANSACTION ISOLATION LEVEL READ COMMITTED READ WRITE;
SET
postgres=*#
postgres=*# SELECT * FROM "transactions";
 id | numeric | text
          111 | string1
          222 | string2
333 | string3
(3 строки)
postgres="# SELECT * FROM "transactions";
 id | numeric | text
         112 | string1
223 | string2
334 | string3
  1 |
  2
 3 строки)
```

Дані після вставки та видалення так само будуть видні другій тільки після завершення першої.

```
ostgres=*# SET TRANSACTION ISOLATION LEVEL READ COMMITTED READ WRITE;
                                                                                                 postgres=*# SET TRANSACTION ISOLATION LEVEL READ COMMITTED READ WRITE;
 ostgres=*# UPDATE "transactions" SET "numeric" = "numeric" + 1;
                                                                                                  oostgres="# SELECT * FROM "transactions";
                                                                                                          111 | string1
222 | string2
333 | string3
                                                                                                  postgres=##
                                                                                                  postgres=*# SELECT * FROM "transactions";
id | numeric | text
 ostgres=*# INSERT INTO "transactions"("numeric", "text") VALUES (444, 'strin
g4');
INSERT Ø 1
postgres=*#
                                                                                                            111 | string1
222 | string2
333 | string3
                                                                                                   ostgres=*# _
                                                                                                  postgres= # DELETE FROM "transactions" WHERE "id"=1;
DELETE 1
postgres= #
ostgres==#
oostgres=*# COMMIT;
OMMIT
                                                                                                  postgres=*# SELECT * FROM "transactions";
                                                                                                   id | numeric | text
 ostgres=#
                                                                                                             223 | string2
334 | string3
444 | string4
                                                                                                  (3 строки)
                                                                                                   ostgres=*#
```

На цьому знімку також бачимо, що друга транзакція (справа) не може внести дані у базу, доки не завершилась попередня.

```
роstgres=# START TRANSACTION;
START TRANSACTION
postgres=*# SET TRANSACTION ISOLATION LEVEL READ COMMITTED READ WRITE;
SET
postgres=*# UPDATE "transactions" SET "numeric" = "numeric" + 1;
UPDATE 3
postgres=*#
```

```
Administrator Командная строка - psql -U postgres -h localhost — Х

postgres=# START TRANSACTION;
START TRANSACTION
postgres=*# SET TRANSACTION ISOLATION LEVEL READ COMMITTED READ WRITE;
SET
postgres=*# UPDATE "transactions" SET "numeric" = "numeric" + 1;
```

А тут бачимо, що після завершення першої, друга транзакція виконала запит, змінивши вже ті дані, що були закомічені першою транзакцією

```
| Standard Continue Comparison | Comparison Comparison
```

Коли Т2 бачить дані Т1 запитів UPDATE, DELETE виникає феномен повторного читаня, а коли бачить дані запиту INSERT — читання фантомів. Цей рівень ізоляції забезпечує захист від явища брудного читання.

REPEATABLE READ

На цьому рівні ізоляції Т2 не бачитиме змінені дані транзакцією Т1, але також не зможе отримати доступ до тих самих даних. Тут видно, що друга не бачить змін з першої:

А тут, що отримуємо помилку при спробі доступу до тих самих даних:

```
postgres=# START TRANSACTION;

START TRANSACTION

postgres=# START TRANSACTION;

START TRANSACTION

postgres=# SET TRANSACTION ISOLATION LEVEL REPEATABLE READ READ WRITE;

SET

postgres=# UPDATE "transactions" SET "numeric" = "numeric" + 1;

UPDATE 3

postgres=# COMMIT;

COMMIT

postgres=# SELECT * FROM "transactions" SET "numeric" + 1;

TOWN/KA: не вдалося серіалізувати доступ через паралельне оновлення

postgres=# SELECT * FROM "transactions";

ROMM/KA: noro+на транзакція перервана, команди до кінця блока транзакції пропусквються

postgres=# SELECT * FROM "transactions";

id | numeric | text

1 | 112 | string1

2 | 223 | string2

3 | 334 | string3

(3 строки)
```

Бачимо, що не виникає читання фантомів та повторного читання, а також заборонено одночасний доступ до незбережених даних. Хоча класично цей рівень ізоляції призначений для попередження повторного читання.

SERIALIZABLE

На цьому рівні транзакіції поводять себе так, ніби вони не знають одна про одну. Вони не можуть вплинути одна на одну і одночасний доступ строго заборонений.

```
postgress# START TRANSACTION;
S
```

У попередньому випадку вдалось "відкатити" другу тразакцію і це не вплинуло на подальшу можливість роботи в терміналі. На цьому ж рівні навіть після завершення першої не вдалося зробити ні COMMIT ні ROLLBACK для другої транзакції. Взагалі, в класичному представленні цей рівень призначений для недопущення явища читання фантомів. На цьому рівні ізоляції ми отримуємо максимальну узгодженість даних і можемо бути впевнені, що зайві дані не будуть зафіксовані.